

Обставини справи

У цій справі, посилаючись на статті 6, 10, 14 Конвенції та статтю 1 Протоколу № 12 до Конвенції, заявник стверджував, зокрема, що йому було відмовлено в доступі до суду, а дії влади у вигляді його звільнення з посади судді були дискримінаційними.

У липні 2011 року заявника було звільнено з посади судді районного суду районів Аван і Нор Норк у місті Єреван за результатом дисциплінарного провадження, розпочатого за зверненням голови Касаційного суду до Дисциплінарного комітету Ради юстиції. Підставою стало одне із судових рішень заявника, яке нібито не було обґрунтоване належним чином і при постановленні якого заявник начебто не продемонстрував необхідного рівня професійної компетентності.

2 червня 2011 року Дисциплінарний комітет розглянув відповідні матеріали та дійшов висновку, що рішення заявника від 30 травня 2011 року не було належним чином обґрунтоване і що він не продемонстрував необхідного рівня професійної компетентності.

16 червня 2011 року Дисциплінарний комітет звернувся до Ради юстиції з проханням накласти на заявника дисциплінарне стягнення, результатом чого стало звільнення заявника указом Президента з посади судді.

Заявник розпочав судові провадження, яке виявилось безуспішним.

Оцінка Суду

Суд нагадав, що право на доступ до суду (тобто право порушувати провадження в судах у цивільних справах) є елементом, невіддільним для права, викладеного в пункті 1 статті 6 Конвенції, який встановлює гарантії як щодо організації та складу суду, так і щодо здійснення судочинства. Все це становить право на справедливий судовий розгляд, гарантоване пунктом 1 статті 6 Конвенції. Однак право на доступ до суду не є абсолютним і може підлягати обмеженням, які не звужують і не скорочують доступ, наданий особі в такий спосіб, таким чином або до такої міри, щоб порушувалася сама суть права. Крім того, обмеження не буде сумісним із пунктом 1 статті 6 Конвенції, якщо воно не переслідує законну мету та якщо немає розумного співвідношення пропорційності між використаними засобами й метою, яку потрібно досягти.

У цій справі рішення Ради юстиції рекомендувати дострокове припинення повноважень заявника в ролі судді не було переглянуто та не підлягало перегляду звичайним судом чи іншим органом, що виконував судові повноваження. Хоча заявник мав доступ до адміністративного суду для оскарження указу Президента, обсяг цього адміністративного позову обмежувався перевіркою дійсності указу Президента щодо його відповідності застосовним вимогам національного

законодавства (див., зокрема, пункт 22), а не надання перегляду фактичної і правової суті рішення Ради юстиції, яке було його основою. Тож у Суду немає підстав вважати, що адміністративний суд здійснив «достатній перегляд» рішення Ради юстиції в провадженні в частині, що стосувалася адміністративного позову заявника проти указу Президента.

Відповідно, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Щодо стверджуваного порушення статті 10 Конвенції Суд указав, що в цій справі заявник ніколи не робив публічних заяв або іншим чином брав участь у публічних дебатах у своїй професійній ролі. Суд зазначив, що заявник був покараний Радою юстиції за те, що не обґрунтував належним чином своє рішення в призначеній йому справі (див. пункт 13), що, на його думку, становило грубе порушення процесуального права та правил суддівської етики в значенні підпунктів (2) і (4) пункту 2 статті 153 Судового кодексу (див. пункт 31). Хоча в обов'язки Суду не входить визначення того, чи рішення рекомендувати звільнення заявника з посади судді було виправданим на той час, він зазначив, що в будь-якому разі оскаржуване рішення ґрунтувалося виключно на виконанні заявником своїх повноважень судді й жодним чином не було пов'язане із здійсненням його свободи вираження поглядів або мотивоване нею. Тому Суд дійшов висновку, що втручання в здійснення заявником права на свободу вираження поглядів, гарантованого пунктом 1 статті 10 Конвенції, не було, а ця скарга є несумісною *ratione materiae* з положеннями Конвенції в значенні підпункту (а) пункту 3 статті 35 і тому була відхилена відповідно до пункту 4 статті 35 Конвенції. Із цього випливає, що пов'язана скарга за статтею 14 Конвенції також є несумісною *ratione materiae* з положеннями Конвенції в значенні підпункту (а) пункту 3 статті 35 і тому була відхилена відповідно до пункту 4 статті 35 Конвенції.

Суд повторив, що тоді як стаття 14 Конвенції забороняє дискримінацію у здійсненні «прав і свобод, викладених у Конвенції», стаття 1 Протоколу № 12 до Конвенції розширює сферу захисту на «будь-яке право, викладене за законом». Тобто вона запроваджує загальну заборону дискримінації.

Суд зауважив, що на підтримку свого аргументу про те, що з ним поводитися інакше, ніж з іншими суддями (див. пункт 80), з порушенням статті 1 Протоколу № 12 до Конвенції, заявник посилався на приклади їхніх судових рішень про тримання під вартою та/або відхилення клопотань про звільнення під заставу.

Заявник стверджував, що ці приклади свідчили про те, що інші судді надали аргументи для своїх рішень, які були подібні за обсягом до тих, які він надав у рішенні, що стало причиною його звільнення, але ці судді не були покарані, оскільки їхні рішення сприяли обвинуваченню.

Однак Суд зазначив, що це були витяги з кількох випадкових судових рішень, які просто цитували їх уривки, не відображали висновків відповідних суддів (див. пункт 14) і не містили повну інформацію текстів цих рішень. Цих уривків недостатньо для того, щоб показати, що ці рішення були порівнянними щодо обсягу їхньої аргументації з рішенням, щодо якого на заявника було накладено покарання. Тому залишається під сумнівом, що заявник, якого було покарано за те, що він не вказав

причини свого рішення, насправді перебував у відносно подібній ситуації з іншими суддями, які ухвалювали рішення щодо тримання під вартою або клопотань про звільнення під заставу.

І навіть більше, Суд повторив, що ступінь застосування обов'язку судів надавати достатні аргументи для своїх рішень може відрізнятися залежно від характеру рішення та може бути визначений лише у світлі обставин справи. Тож питання про те, чи виконав певний суд свій обов'язок щодо обґрунтування конкретного рішення, не можна визначати абстрактним чином.

З огляду на зазначене і вказані принципи прецедентного права (див. пункти 85 і 92) Суд висловив, що немає достатніх підстав для того, щоб визнати встановленим, що дисциплінарне стягнення у спірній справі було покладено на заявника внаслідок різниці у ставленні.

Тому скарга заявника за статтею 1 Протоколу № 12 до Конвенції була визнана явно необґрунтованою та відхилена відповідно до пунктів 3 і 4 статті 35 Конвенції.

Висновок

Порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 6 грудня 2022 року й набуло статусу остаточного 6 березня 2023 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.